

ÉRTELMEZÉS, HATÁS, UTÓÉLET: ARANY JÁNOS ÉS A NÉP KÖLTÉSZETE

Főszerkesztői köszöntő

Arany János nem egy költőnk a sok közül. Nagypám azt mondta, hogyha egy lakatlan szigeten kellene éveket egyedül eltöltenie, és csak egyetlen könyvet vihetne magával, hogy ne felejtse el magyarul, akkor Arany János összes műveit választaná. Több mint négy évtizede meghalt nagypám nem tudhatta, hogy azóta számítógépes vizsgálatokkal, egzakt tudományossággal igazolták: Arany János valóban a leggazdagabb szókincsű költőnk. Míg Arany hatvan-ezer egyedi szót és szótövet használt költészetében, addig a – szintén géniusz – kortárs Vörösmarty Mihály mintegy negyvenezret, Petőfi harmincezer. És szintén harmincezer egyedi szóhasználatú összes művei születtek Adynak, Babitsnak és József Attilának is. Arany Jánosról nyelvi gazdagsága, nyelvi teremtőereje az, ami leginkább él tehát a köztudatban is. Tudományos vizsgálata, összkiadásának gondozása, sorozatszerkesztése, filológiai kutatása, megannyi fontos, elsődlegesen az irodalomtudományt érintő feladat, amelyet folyamatosan és példamutatóan végeznek az MTA BTK Irodalomtudományi Intézet munkatársai, élükön Korompay H. János tanár úrral.

Az MTA BTK Néprajztudományi Intézet Folklór Osztálya által rendezett *Értelmezés, hatás, utóélet: Arany János és a nép költészete* című konferencia előadásainak tanulmányokká bővült gyűjteményét tartja kezében az olvasó. Ez a tudományos tanácskozás kicsit eltérő tematikájú volt: az irodalom mezsgyéjéről, súlyponton a folklór területéről, de a néprajzkutatás más vonatkozásait is bemutatva, vonultatott fel előadásokat. Úgy vélem, elsősorban Arany János érdeme, hogy ennyiféle – nem szigorúan irodalmi – megközelítésből is érdemes és kell vizsgálni sokszínű életművét és annak hatásait. Ugyanakkor a folklórkutatás széleskörű alkalmazhatóságát, integráló szemléletének hatóerejét és korszerűségét bizonyítja, hogy képes a tudományos aspektusait megragadni az életmű széleskörű értelmezésének, vizsgálni Arany János munkáinak társadalmi és művészeti hatását, lírájának utóéletét a nép költészetében. Ezek azok a vizsgálódási területek, amelyek a kötet szerkezeti tengelyét alkotják. Köréje szerveződnek a meseértelmezés, az Arany László-i népmesék gyerekirodalomban való megjelenésének kérdései, a hiedelmek világa, az Arany János szerkesztői tevékenysége kapcsán felmerülő nyelvrokonsági és műfordítói kérdések, a találósok és bökversek, a közköltészeti és ponyvairodalmi szöveg-

kapcsolatok, és sorolhatnánk még a felmerülő témákat a szentkultusztól, a szocialista népművelési vonatkozásokig.

Örömmel tölt el, hogy a Néprajztudományi Intézet folkloristái – összefogva és kiegészülve az irodalomtörténész kollégákkal – a tudományterület teljes spektrumát felölelve hozzá tudnak szólni ezekhez a kérdésekhez is, korszerű, releváns kutatásaikkal pontosítják, kiegészítik az Arany János életművéről és annak utóéletéről, hatásairól szerzett eddigi ismereteinket.

a főszerkesztő